

in action. *Pig Progress*, 22: 14–21. <https://www.pigprogress.net/pigs/global-control-of-boar-taint-part-4-immunological-castration-in-action/>

23. Mortensen, A.B., Bejerholm, C., Pedersen J.K. (1986). Consumer test of meat from entire males, in relation to skatole in backfat. Proceedings of 32 nd European Meeting of Meat Research Workers. Ghent. Belgium. 23 p. [http://icomst-proceedings.helsinki.fi/papers/1986\\_01\\_04.pdf](http://icomst-proceedings.helsinki.fi/papers/1986_01_04.pdf)

24. Dunshea, F. R., Colantoni, C., Howard, K., McCauley, I., Jackson, P., Long, K.A., et al. (2001). Vaccination of boars with a GnRH vaccine (Improvac) eliminates boar taint and increases growth performance. *Journal of Animal Science*, 79, 2524–2535. <https://doi.org/10.2527/2001.79102524x>

25. Fabrega, E., Velarde, A., Cros, J., Gispert, M., Suárez, P., Tibau, J., et al. (2010). Effect of vaccination against gonadotrophin-releasing hormone, using Improvac®, on growth performance, body composition, behaviour and acute phase proteins. *Livestock Science*, 132, 53–59. <https://doi.org/10.1016/j.livsci.2010.04.021>

УДК 636.7.046(477.74)

## ОЦІНКА РОБОЧИХ ЯКОСТЕЙ СОБАК МИСЛИВСЬКИХ ПОРІД В УМОВАХ ТОВ «ОДЕСЬКЕ ПРИРОДООХОРОННЕ СЕРВІСНО-ВИРОБНИЧЕ ПІДПРИЄМСТВО «РІДНА ПРИРОДА» РОЗДІЛЬНЯНСЬКОГО РАЙОНУ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ»

Васильчишин Г. Т., магістр 2 курсу  
Косенко С.Ю., кандидат с.-г. наук, доцент, [kosenkosu@ukr.net](mailto:kosenkosu@ukr.net)

### Одеський державний аграрний університет

*Досліджували робочі якості норних, лягавих та гончих собак, які використовувались при полюванні в умовах ТОВ "Одеське природоохоронне сервісно-виробниче підприємство "Рідна природа" Роздільнянського району Одеської області". Встановлено, що серед собак норних порід такси мають більші високі бал за чуття і пошук, голос та слухняність, тоді як ягдтер'єри переважають за сміливістю, злостивістю та правильністю хваток, в'язкістю та спритністю в роботі зі звіром. Серед лягавих собак мають кращі показники по чуттю, наполегливості та стійкості до пострілу мають ірландські сетери, а курцхаари переважають за якістю пошуку, подачі та слухняності.*

**Ключові слова:** полювання, іспити, мисливські породи, норні собаки, лягаві собаки, чуття, пошук, слухняність.

**Вступ.** Полювання є одною з головних передумов одомашнення та приручення собак. На даний час воно перестало бути заходом, необхідним для харчування та виживання людини, але трансформувалось у культуру спілкування людини з природою [1, 2]. Хоча в деяких регіонах полювання носить промисловий характер, але найбільш популярним нині є спортивне полювання, яке орієнтовано на організацію активного відпочинку людини та виявленню кращих робочих якостей мисливських собак [3, 4].

Метою роботи є оцінка робочих якостей собак мисливських порід на базі ТОВ "Одеське природоохоронне сервісно-виробниче підприємство "Рідна природа" Роздільнянського району Одеської області". При проведенні досліджень були оцінені робочі якості мисливських собак різних порід, проаналізовано вплив породи на оцінку показників випробувань та визначено основні критерії відбору тварин за робочими якостями.

**Матеріали і методика досліджень.** Досліджували робочі якості норних собак: ягдтер'єрів (n=12) і такс (n=7), а також лягавих: курцхаара (n=11) та ірландського сетера (n=10). При вивченні робочих якостей собак користувались звітністю про іспити та робочі

випробування. Оцінка робочих якостей мисливських собак проводилась на випробуваннях по борсуку та водоплавній дичині. На іспитах окремо оцінювались основні показники роботи собак за спеціальною шкалою нарахування балів, а саме: чуття, стиль пошуку, сміливість, правильність і сила хватки, злостивість, голос, в'язкість, майстерність атаки, спритність та слухняність, послідовність, наполегливість, полаз, паратість, вірність віддачі. Отримані дані оброблені шляхом статистичного аналізу в Excel за допомогою класичних біометричних методів Н.А. Плохінського.

**Результати досліджень.** Серед собак норних мисливських порід досліджували робочі якості такс та ягдтер'єрів. В основному з ними полюють на норного звіра: лисицю, єнота і борсука. В таблиці 1 наведено показники робочих випробувань ягдтер'єрів та такс.

**Таблиця 1. Показники робочих випробувань ягдтер'єрів та такс по борсуку, балів**

Показники	M±m		Cv, %	
	ягдтер'єр, n=12	такса, n=7	ягдтер'єр, n= 12	такса, n=7
Чуття і пошук	3,70±0,20	4,20±0,15	26,80	24,30
Сміливість, злостивість, правильність хваток	31,80±1,80	27,80±2,30	27,20	19,60
Голос	6,70±0,10	7,40±0,25	9,10	11,50
В'язкість	26,60±0,80	21,40±0,50	14,60	12,40
Спритність	7,20±0,40	6,90±0,70	24,40	22,10
Слухняність	3,40±0,20	4,70±0,30	25,10	29,70

Як свідчать дані таблиці 1, робочі якості собак обох порід мають достатньо високу оцінку. Такси мають більш високий бал за чуття і пошук, голос та слухняність, тоді як ягдтер'єри переважають за сміливістю, злостивістю та правильністю хваток, в'язкістю та спритністю в роботі зі звіром.

Лягавих собак використовують для полювання з рушницею на пернату дичину. Найважливіші властивості лягавих - відмінне чуття, сильно розвинена і закріплена тривалою селекцією стійка в напрямку схованки птиці. Обшуковуючи місцевість і відчувши запах самої птиці або її свіжого сліду, лягава уповільнює хід, починає обережно підходити до дичини і робить стійку.

В таблиці 2 наведені показники робочих випробувань курцхаарів та ірландських сеттерів по птиці.

Аналізуючи дані таблиці 2, бачимо, що ірландські сетери мають кращі показники по чуттю, наполегливості та стійкості до пострілу, а курцхаари переважають за якістю пошуку, подачі та слухняності.

**Таблиця 2. Показники робочих випробувань курцхаарів та ірландських сетерів по птиці, балів**

Показники	M±m		Cv, %	
	курцхаар, n=11	ірландський сетер, n=10	курцхаар, n=11	ірландський сетер, n=10
Чуття	16,80±0,40	17,90±0,40	5,00	4,30
Пошук	11,0±0,30	10,10±0,30	6,40	5,10
Наполегливість	6,20±0,40	8,70±0,40	13,50	14,40
Стійкість до пострілу	2,30±0,30	3,40±0,30	24,70	22,50
Подача	3,60±0,20	2,90±0,20	15,20	12,90
Слухняність	13,00±0,40	12,30±0,40	7,70	8,60

**Висновки.** Серед досліджуваного поголів'я собак норних порід такси мають більш високий бал за чуття і пошук, голос та слухняність, тоді як ягдтер'ери переважають за сміливістю, злостивістю та правильністю хваток, в'язкістю та спритністю в роботі зі звіром. Серед лягавих собак мають кращі показники по чуттю, наполегливості та стійкості до пострілу мають ірландські сетери, а курцхаари переважають за якістю пошуку, подачі та слухняності.

#### Список використаних джерел

1. Беляєв Ю.Ф. Основи мисливського собаківництва. Запоріжжя: 2008. 93 с.
2. Бондаренко В. Д., Мазепа В. Г., Хоєцький П. Б. Мисливська кінологія. Львів: Афіша, 2002. 160 с.
3. Голубченко А. Свято, яке надихає жити. Мисливські собаки. 2013. №5. С. 4–9.
4. Домашовец А. Монопородні клуби - майбутнє мисливського собаківництва України. Мисливські собаки. 2012. №2. С. 4 - 5

УДК 636.4.082

### ВІДБІР СВИНЕЙ ЗА ДНК-МАРКЕРАМИ АСОЦІЙОВАНИМИ ІЗ РЕЗИСТЕНТНІСТЮ ДО ХВОРОБ

Ващенко П. А.<sup>1</sup>, доктор с.-г. наук, с. н. с., [pavlo.vashchenko@pdaa.edu.ua](mailto:pavlo.vashchenko@pdaa.edu.ua)  
Сухно В. В.<sup>2</sup>, аспірант

<sup>1</sup> Полтавський державний аграрний університет

<sup>2</sup> Інститут свинарства і агропромислового виробництва НААН

*Розглянуто перспективи селекції свиней за ДНК-маркерами асоційованими із покращеною резистентністю до інфекційних хвороб та вплив такої селекції на продуктивність, ріст і розвиток свиней. Встановлено, що у популяції внутріпородного типу УВБ-3 великої білої породи, селекція за бажаними з точки зору резистентності генотипами маркерів FUT 1 та SLC11A1 не призведе до погіршення відгодівельних якостей, а при відборі тварин із генотипом SLC11A1 TT середньодобові прирости навіть збільшуються. Проте, за м'ясними якостями спостерігалось деяке погіршення у тварин з даним генотипом, тому при відборі свиней з генотипом SLC11A1 TT необхідно контролювати товщину шпиків і вибраковувати тварин схильних до відкладання надмірної кількості жиру в тушах.*

**Ключові слова:** свині, українська велика біла порода, генотип,

Незважаючи на підтверджений дослідженнями вплив генетичної складової на резистентність тварин до інфекційних захворювань, цьому аспекту до останнього часу не приділялося належної уваги [1, 11]. Питання пошуку та використання методів профілактики захворювань тварин без використання антибіотиків стало особливо актуальним після ухвалення Регламенту (ЄС) 2019/6 Європейського Парламенту та Ради від 11 грудня 2018 року про ветеринарні лікарські засоби та скасування Директиви 2001/82/ЄС <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/6/oj>

Практика свинарства показує, що клінічно здорові та стійкі тварини, як правило, мають вищу продуктивність порівняно з тваринами, схильними до різних захворювань [6]. Сприйнятливості до інфекційних захворювань більшою чи меншою мірою залежить від генетичної складової тварин. Інфекційні хвороби важко виліковуються і завдають значних економічних збитків тваринництву.

Розведення тварин з генетично підвищеною стійкістю до інфекційних захворювань може виявитися економічною та перспективною практикою. Проте до недавнього часу генетичні методи, такі як селекція за стійкістю до захворювань у свиней, не знайшли